

Hans Nielsen Hauge – «Sinnsforvirring i Holtålen»

Hans Nielsen Hauge opplevde mye motstand og forfølgelse i sitt virke for Herren. Hans gudgitte tjeneste ble av de fleste geistlige kalt for svermeri, og han fikk navn som bedrager, forfører, fanatiker med flere. Han ble utsatt for mange slags rykter, og ble som kjent, arrestert flere ganger.

Hauge skriver selv i sin «Reisebeskrivelse» fra 1816: «Jeg har til denne tid gjennomlevet ti arrester eller heftelser, foruten den siste som varte på det ellefte året. Tre ganger har jeg vært slått, flere ganger forfulgt, men ved Guds hjelp også unngått det onde som var meg tilskikket. Mange ganger er jeg blitt utsatt for løgn og løyet på ære, navn og rykte.»

En hendelse i Holtålen (35 km nord for Roros) er et eksempel på hvordan Hauge ble beskyldt for handlinger, som han på ingen måte hadde noe skyld i. Hauge var kommet til Trondheim etter en tur med sin egen jekt til Gjeslingene i mai 1802. Etter å ha ordnet med en del handelsaffærer i byen, reiste han videre mot Bergen. Men tre mil fra Trondheim, ble han stoppet av noen som kom løpende etter ham med store stokker og truet ham til å følge med til lensmannen på Byneset. Derfra ble han ført med to vakter og lensmannen til Trondheim. Lensmannen, Ole A. Wold, syntes kanskje at vaktholdet var noe overdrevet, men Hauge sa at for ham spilte det ingen rolle om så «hele sognet fulgte med som vakt».

Foranledningen til pågripelsen var det som hadde skjedd på gården Nordaune, i Holtålens prestegjeld.

På gården bodde Ole Nordaune og hans kone og noen barn. Oles to brødre, Østen og Anders, hadde også sitt bosted på gården. Ryktene om Hans Nielsen Hauge hadde også nådd opp hit, og det hadde vakt alvorstanker i familien. De hadde lite erfaring med ekte åndelig liv og hvordan omvendelsen skulle gå til. Riktignok hadde de blant annet boka «Den sanne kristendom» av Johan Arndt, men denne forstod de ikke noe av. Ole og hans bror Østen satt ofte og samtalte i sine grublerier, og var nok på en måte kommet i syndenød. Hva som kunne føre til frelse, og sine synders tilgivelse, kunne de ikke finne ut av. Ole var spilletmann og kjente nok på noe dårlig samvittighet i denne gjerningen. En kveld fant de ut at de ville brenne både fiolinen og buen, men dette førte ikke til noen forandring og brødrene ble bare mørkere og mørkere til sinns.

Da Ole hadde lagt seg en kveld, spurte han tjenestepiken om hun kunne be for ham. Han befalte henne å knele foran senga. Tjenestepiken var slett ikke vant til bønn, og sa at det kunne hun ikke. Ole ble da sint og slo til henne så hun besvimte og ble liggende på gulvet. For å bringe henne til livet igjen, la Ole noen kristne bøker oppå henne, og til sist katekismen. Da begynte hun å

røre på seg, og kom til seg selv etter hvert. En dag senere som Ole og broren Østen stod på gulvet, tok de hverandre i hendene og begynte å hoppe så svetten rant. De falt og det rene galskap oppstod. Ole bet av nesen og overleppen til Østen og Østen kastet det avbitte på ilden. Han mente det kunne være en god gjerning. Kona ble forskrekket over hva som var skjedd, og sprang over til nabogården for å hente hjelp. Imens tok Ole armen til broren Anders og dro den inn i ilden som brant, mens Anders skriker og ynker seg. Tjenestepiken forsøkte å hjelpe, men Østen hold henne tilbake. Naboer kom til og fikk bundet Ole, som ble holdt under bevoktning i lengre tid.

Flere som ansåes å være gudfryktige, kom for å tale med Ole, men ingenting hjalp. Også klokkeren i nærheten ble budsendt, men kunne ikke yte noen hjelp. Kirkehistoriker Bang skriver i sin Haugebiografi: «Men hvorfor ikke søke sjelehjelp hos presten? Ja, det er et av de sorteste trekk i denne tid. Prestene var så verdslig til sinns at det ikke kunne falle noen bekymret sjel inn å henvende seg til dem for å få lys i sin salighetssak.»

De som en tid senere førte lyset inn i huset på gården Nordaune, var to unge kvinnelige haugianerpredikanter. Det var Sara Ousten (25 år) fra Vingelen i Tolga, og Randi Hevle (20 år) fra Drivdalen. Av egen erfaring og opplevelse kunne de fortelle om veien til livet i Gud, slik at både Ole og hans kone ble frelst og gården ble et lyspunkt i dalen. Haugevekkelsens predikanter hadde senere ofte oppbyggelser på gården, og det ble vekelse i sognet. Avisen «Trondhjems Adresse-kontors Etterretninger» nr. 19 fra 1802, omtalte ovennevnte begivenhet som om de to omreisende kvinnelige lekpredikanter forårsaket galskapen ved å bringe Hagues skrifter til gården. Det var nettopp det motsatte som var sannhet! Hauge selv sier at han hadde ikke vært nærmere omtalte gård enn 6 mil!

(Kilder: Bl.a. «Hauges Reisebeskrivelse» fra 1816 av Hans N. Hauge, «Hans Nielsen Hauge og hans samtid» av A. Chr. Bang. Med artikkel-forfatters gjengivelse til tidsmessig språk).

PETER TORE
GABRIELSEN,
Sanger og
forkynner

DANIEL HADDAL,
www.kingdomlifestyle.no

Grip mulighetene som ligger foran deg

Nå er det et nytt år, 2019. Dette gir en indikasjon på at du kan begynne på nytt.

Så ofte lar vi fortiden vår bedømme og styre oss og iblant lede oss. Nei slik skal det ikke være! Vi må glemme det som har vært, slik som Paulus sier det så fint;

«Jeg glemmer det som er bak, og strekker meg ut etter det som ligger foran.» Filipperne 3,13

Vi må fokusere på Jesus og muligheten som vi har i Ham.

La ikke fortiden rakke på deg eller bedømme deg, men la Guds løfter være et lys for deg. La det lede deg!

I fjor var jeg på en reise til Finnmark for å ha møter og forkynne om Jesus. Etter å ha vært i Hammerfest, kjørte vi til Alta.

På veien møtte vi på militæret fra Bardufoss. De hadde stanset all trafikk på grunn av en ulykke på veien og vi fikk beskjed om å vente.

Selv om det var nesten minus 20 grader, gikk jeg ut av bilen og kom i kontakt med personell fra militæret. Jeg fortalte om at vi hadde hatt møter og jeg spurte vedkommende om hun ønsket å høre min livshistorie på 3 minutter?

Hun sa ja, og der sto jeg og fortalte om mitt møte med Jesus. Det ble ikke bare 3 minutter men 10 minutter. Kulden bet i meg. Det var virkelig så kaldt!

Hun takket likevel for vitnesbyrdet og syntes det var interessant å høre om hvordan jeg hadde kommet til tro på Jesus.

Det noe med å benytte seg av situasjoner en kommer i. Møter en får på veien!

La ikke problemer stanse deg, men se på dem som utfordringer og gi ikke opp. Bak ethvert hinder som vi støter på, ligger det en skatt av muligheter.

Derfor i tiden fremover, strekk deg etter løftene Jesus har lovt deg. Trakt etter Guds rike og du vil se gjennombrudd i både ditt og andres liv.

Som det står i korinterbrevet: «Vi har ikke det synlige for øye, men det usynlige»

2. Kortinter 4,18a

Uansett hva som skjer, gi aldri opp!